

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Fotö skola

GRUNDSKOLA, FÖRSKOLEKLASS OCH FRITIDSHEM

Läsåret 2017-2018

Vår vision

Vi på Fotö skola skall skapa en trygg miljö, där alla visar hänsyn och omtanke om varandra.

- Alla elever och personal ser och tar aktivt sitt ansvar och sin del så att visionen blir verklighet.**
- Verksamheten planeras så att alla former av kränkande behandling och diskriminering motverkas.**

Ansvariga för planen

Rektor

- ser till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och för att motverka diskriminering och kränkning.
- ser till att verksamheten har en plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- ser till att adekvata åtgärder vidtas vid diskriminering och kränkning.
- ser till att åtgärderna dokumenteras och utvärderas.

All skolpersonal

- ansvarar för att följa plan mot diskriminering och kränkande behandling och att förankra den i sitt arbete i klassen och i föräldrasamverkan.
- har ansvar för det åtgärdande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.
- arbetar förebyggande genom att vara goda förebilder och låter skolans värdegrund genomsyra det dagliga arbetet.
- planerar verksamheten så att tillfällen för samarbete och samspel skapas.
- dokumenterar de kränkande handlingar som inträffar.
- förbereder eleverna för att aktivt delta i samhällslivet.
- tar tillvara och utvecklar barnens förmåga till ansvars känsla och social handlingsberedskap så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs.

Alla elever

- skall ta del av skolans värdegrund och handla utifrån den.
- skall följa verksamhetens ordningsregler.
- har rätt att få stöd och hjälp när de känner sig kränkta.
- är delaktiga i upprättandet av plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- reagerar mot alla former av kränkningar.
- visar respekt för alla, såväl elever som vuxna.
- skall vara rädda om skolans gemensamma lokaler och material.
- arbetar i demokratiska former.

Vårdnadshavare

- är delaktiga i upprättandet av plan mot diskriminering och kränkande behandling genom skolråd.
- tar kontakt med skolan vid kännedom om att eleven blir utsatt för diskriminering eller kränkning.
- skapar tillsammans med skolan en verksamhet, där alla trivs och har det bra.

Vad säger lagen?

Skollagen (2010:800)

6 kap.§ Åtgärder mot kränkande behandling

Diskrimineringslagen (2008:567)

2 kap. § 5

Syftet är att skydda barn och elever mot kränkningar

Både diskrimineringslagen och 6 kapitlet i skollagen har till syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Kränkningar av barns och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling.

Bestämmelser i diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling. De ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling omfattar både en likabehandlingsplan och en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling.

FN:s barnkonvention, artikel 2

Definitioner

Diskriminering

Innebär att en elev missgynnas direkt eller indirekt av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna: *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.*

Trakasserier

är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju

Kränkande behandling

är ett uppträdande, som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, brev, e-post, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbcommunities)

Mobbning

är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Repressalier

är när personalen utsätter en elev för straff eller annan negativ behandling, på grund av att eleven eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som t ex vittne i en utredning, som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

UTVÄRDERA

Utvärderingen av fjolårets plan:2016-2017

Mål och åtgärder för läsåret 2016-2017

Kartläggning av riskområden

Ansvariga: Alla pedagoger

Planerade aktiviteter:

- Eleverna får på en karta beskriva vilka områden, som är trygga och otrygga*

Inget behov, ej genomfört,

- Analys av kartläggningen tillsammans med Elevhälsan*

Se ovan.

- Presentation av kartläggningen i klassråd och elevråd*
- Större närvaro av rastvärdar i de otrygga områdena*

Vi har aktivt varit vid de otrygga områdena på raster och sett ett gott resultat av detta.

Eleverna ska känna sig trygga och sedda på Fotö skola

Ansvariga: All personal

Planerade aktiviteter:

- Gemensamma samlingar där eleverna redovisar sina arbeten*
- Vi uppmärksammar speciella händelser som FN-dagen*
- Vi träffas och firar lucia och vårens ankomst tillsammans*
- Vi har samarbetsdagar med olika teman som en hållbar framtid, idrott, problemlösning i matematik*
- Vi deltar tillsammans med förskolan i "Aktion Julklappen"*
- Vi hälsar på varandra*
- De äldre eleverna är gruppledare*
- Lära om demokrati*
- Studievra för läsläsning i fritidshemmet 15.00-15.45*

Utvärdering: Samtliga aktiviteter är genomförda med goda resultat.

Undersökning av hur eleverna trivs med hjälp av elev – och föräldraenkäten i åk 2

Ansvariga: Rektor och lärare

Lärarna analyserar elev – och föräldraenkäten tillsammans med rektor enligt Årshjulet och formulerar åtgärder för att förbättra

Utvärdering: Utvärdering har inte skett i juni 2017. Svag svarsfrekvens.

Fokus på språkutveckling

Ansvariga: Lärare

Planerade aktiviteter:

- Språklekar, film, säg efter-sagor*
- Språkstärkande aktiviteter*

Utvärdering: Vi arbetar mycket med språkstärkande aktiviteter. Vi har inte känt behov av att använda oss utav säg-efter-sagor.

Utvärdering ska ske i samband med kvalitetsredovisning i juni 2017.

FRÄMJA

1. Kön

Mål: Att ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten – och lika stort utrymme.

Insatser:

- Vi skall granska vårt arbete utifrån ett normkritiskt perspektiv.
- Vi skall fördela ordet och tiden jämnt mellan flickor och pojkar.
- Vi skall i möjligaste mån planera könsövergripande aktiviteter.

Ansvarig: All personal

Utvärdering: All personal har medvetet arbetat att alla får lika mycket utrymme i klasserna. Även satsning på att lyfta killar/tjejer i grupper där motsatt kön dominerar. Båda kön får samma uppgifter och har alla aktiviteter tillsammans.

2. Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål: Att skapa en verksamhet där även barn, som upplever att deras könsidentitet inte stämmer överens med de normer och förväntningar, som är knutna till deras biologiska kön, skall känna sig accepterade.

Insatser:

- Vi skall skapa tillfällen till samtal kring denna fråga
- Att ha könsneutrala toaletter

Ansvarig: All personal

Utvärdering: Alla toaletter är könsneutrala. Skolan är öppen för alla könsidentiteter och kan arbeta bättre på att föra samtal om detta ämne.

3. Etnisk tillhörighet

Mål: Att eleverna skall utveckla sina förmågor och bli intresserade av människor från andra kulturer.

Insatser:

- Att arbeta med dilemma- frågor
- Att belysa rasismens idéhistoria
- Att genom utflykter lära känna andra miljöer
- Att alltid reagera när rasistiska uttryck används
- Att ta väl hand om våra nyanlända elever

Ansvarig: All personal

Utvärdering: När elever har använt sig av racistiska uttryck har vi punkt markerat detta och haft diskussioner kring ämnet.

Vi har gjort utflykter. Vi har inte arbetat med dilemma-frågor.

Nyanlända elever har ej förekommit på skolan.

4. Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Alla oavsett religion eller annan trosuppfattning, bemöts på lika villkor.

Insatser:

- Undervisningen om olika religioner skall ges på ett sakligt, allsidigt och likvärdigt sätt
- Samtal kring olika sätt att tro förs.

Ansvarig: All personal

Utvärdering: Vi undervisar religion på ett sakligt och allsidigt sätt. Vi samtalar kring olika trosuppfattningar, även icketroende.

5. Funktionshinder

Mål: Alla elever skall ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder.

Insatser:

- Personalen ska få kompetensutveckling för att få en allmän kunskap om såväl synliga som osynliga funktionshinder
- Eleverna får kunskap om olika funktionshinder
- All berörd personal på skolan skall få information angående elevens behov.
- Lokaler och utemiljö anpassas
- Kompensatoriska hjälpmedel sätts in så fort som möjligt.
- Den dagliga verksamheten skall planeras med hänsyn till elever med funktionshinder.
- Berörd personal skall få stöd, fortbildning och handledning
- Efter samtycke från elevens vårdnadshavare ges nödvändig information till berörda elever och annan personal.

Ansvarig: Rektor, all personal

Utvärdering: På Fotö skola fungerar dessa punkter bra.

6. Sexuell läggning

Mål: Alla elever har förståelse för individens olika sexuella läggning.

Insatser:

- Vi reagerar på ord, som anspelar på sexuell läggning och pratar om ordens betydelse.
- Vi samtalar om att familjer kan se olika ut.

Ansvarig: All personal

Utvärdering: Vi arbetar medvetet med dessa punkter.

7. Ålder

Mål: Alla elever har samma rättigheter och möjligheter oavsett ålder.

Insatser:

- Planera aktiviteter, där olika åldrar samarbetar t ex i faddergrupper
- Planera verksamheten utifrån elevernas individuella förutsättningar oavsett ålder.
- Att vara observanta på åldershierarkier.
- Att ta del av varandras arbeten oavsett ålder.

Ansvarig: All personal

Utvärdering: Vi arbetar åldersövergripande i de flesta aktiviteter, alla elever oavsett ålder får delta.

KARTLÄGGA

Mål: Att få kunskap om förekomsten av diskriminering och kränkande behandling för att kunna vidta relevanta åtgärder.

Kartläggningsmetoder:

Elevenkäter

Tidpunkt: april-maj

Ansvarig: Klassläraren, rektor

Riskområdesanalys

Tidpunkt: september-oktober

Ansvarig: Klassläraren, elevrådet, rektor, elevhälsoteamet

Incidentrapportering

Tidpunkt: Kontinuerligt, skyddsronden

Ansvarig: All personal, skyddsombudet, rektor

FÖREBYGGA

Mål och uppföljning

En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar.

I det förebyggande arbetet stärker vi barnens självkänsla och självförtroende genom att på olika sätt i olika åldersgrupper arbeta med:

Skolan

- samlingar
- samtal i dagliga situationer
- samarbets- och gruppstärkande lekar/sånger
- samtal om kamratskap
- tema som berör värdegrunden
- att observera och reflektera i vardagen
- att lyfta ett positivt beteende
- att som vuxen vara lyhörd och vaksam i olika situationer
- rollspel och drama
- sagor och berättelser som inspirerar till samtal om värdegrundsfrågor
- tema som berör värdegrunden
- samtal om förhållningssätt
- klassråd
- elevråd
- rastvärdar varje rast och från kl. 8:00.

Fritidshemmet

- enkät angående trivsel
- samarbets- och gruppstärkande lekar/sånger
- att lyfta ett positivt beteende
- att som vuxen vara lyhörd och vaksam i olika situationer
- att observera och reflektera i vardagen
- spela sällskapsspel
- samlingar

UPPTÄCKA OCH UTREDA

Skolan:

- rastvärdar
- elev- och föräldraenkäterna i åk 2
- utvecklingssamtal och skriftlig individuell utvecklingsplan
- samtal om kamratskap

Fritidshemmet:

- vi skall vara närvarande och tillgängliga i vardagen för att kunna urskilja negativa mönster och observera barnens samspel
- enkät angående trivsel
- genom kontinuerlig kontakt med föräldrarna

- medverka vid utvecklingssamtal då behov finns

Kränkningarna kan ske överallt i skolans miljö och vi måste vara uppmärksamma på var, när och hur kränkningarna sker. Det är viktigt att vi tar lärdom av de erfarenheter vi har. Ovanstående punkter är ett forum där dessa diskussioner skall föras. Utifrån vad vi vet skall vi vara speciellt uppmärksamma under raster, i korridoren och i omklädningsrummen.

Elevens upplevelse skall vara utgångspunkten för utredningen

Utredningen startar även när information kommer från andra elever, när anmälan sker anonymt eller om någon av skolans anställda bevitnar en händelse, som skulle kunna vara kränkande för en elev.

ÅTGÄRDA

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av annan elev

Skolan och fritidshemmet

Arbetsgång vid kränkning av elev:

1. Klassföreståndare eller berörd personal har samtal med den kränkte eleven så snabbt som möjligt och skriver en anmälan till rektor, som skyndsamt gör en rapport till BUN. Vårdnadshavare skall kontaktas snarast.
2. Utifrån samtal med den kränkte tas kontakt med samtliga berörda och överenskommelse görs så att kränkningen inte skall komma att upprepas. Vårdnadshavarna skall informeras.
3. Uppföljning sker inom rimlig tid av klassföreståndaren/fritidspersonalen. Uppföljning fortsätter tills kränkningarna är helt borta.
4. Om den kränkande handlingen fortsätter upprättas åtgärdsprogram. I detta skall framgå hur eleven skall få stöd i att hantera och reflektera över sin situation. Elevhälsoteamet informeras.
5. Om kränkningen fortsätter lämnas ärendet till elevhälsoteamet som beslutar om insatser som är lämpliga för det aktuella fallet
Beroende av kränkningens art tas kontakt med sociala myndigheter.

Klassföreståndarna har regelbunden avstämning och samarbete med Elevhälsoteamet.

Vi vill arbeta aktivt tillsammans med föräldrarna och anser det nödvändigt för att det dagliga skolarbetet skall ge ett gott resultat.

"Skolan ska i samarbete med hemmen främja eleverns allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare." (Lgr 11)

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Rektor har omgående samtal med den elev, som känner sig kränkt. Samtal med elevs förälder sker omgående.
2. Rektor har omgående samtal med den av personalen, som anses ha medverkat till kränkningen.

3. Rektor har samtal med arbetslaget, om vad som pågår.
4. Rektor tar kontakt med den anställdes fackliga organisation.
5. Den anställde erbjuds stöd.

Vid allvarliga fall vidtas arbetsrättsliga åtgärder, som varning, omplacering, uppsägning och avsked.

Rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränks av elev

1. Rektor har omgående samtal med den personal, som känner sig kränkt.
2. Rektor har omgående samtal med den elev, som enligt personal har medverkat till kränkningen. Samtal med elevs förälder sker omgående.
3. Rektor har samtal med arbetslaget, om vad som pågår.
4. Rektor tar kontakt med den anställdes fackliga organisation.
5. Den anställde erbjuds stöd.

Gemensamma dokumentationsrutiner för skola och fritidshem

- Samtliga händelser dokumenteras och förvaras inläst på skolan (läsbart skåp saknas)
- Dokumentation ska ske enligt den bifogade mallen.
- Alla åtgärder som genomförs under utredningen dokumenteras.
- Rapporten lämnas omgående till rektor.
- Rektor anmäler ärendet till huvudman, BUN.
- Åtgärdsprogram skrivs tillsammans med föräldrarna, om hur vi som vuxna stödjer både det barnet, som känner sig kränkt och det barnet som kränker.
- Dessa åtgärdsprogram sammanställs på individ – grupp och organisationsnivå.

Utredning och åtgärdsplan görs även om vårdnadshavare eller elev inte vill att detta skall göras.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

<i>Personal Fotö skola</i>	<i>tel: 031-976449</i>
<i>Specialpedagog Helen Olsson</i>	<i>tel: 031-978848</i>
<i>Skolsköterska Johanna Ludvigsson</i>	<i>tel: 031-976701</i>
<i>Kurator Lina Winterqvist</i>	<i>tel: 031-976339</i>
<i>Skolpsykolog Britt-Marie Winkler</i>	<i>tel: 031-976310</i>
<i>Tf Rektor Zandra Adolfsson</i>	<i>tel: 031-976394</i>

Skolchef Eva Svensson

tel : 031-976346